

Asia C-494/23 [Mahá]ⁱ**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

3.8.2023

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Nejvyšší soud (Tšekki)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

7.6.2023

Kantajat:

QE

IJ

Vastajat:

DP

EB

Pääasian oikeudenkäynnin kohde

Tutkintatakavarikko, jonka rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltainen viranomainen on asettanut sen jälkeen, kun omaisuutta ei enää tarvita rikosoikeudellisessa menettelyssä – Takavarikoidun omaisuuden palautus – Velvollisuus hankkia suostumus takavarikkoa koskevan menettelyn kaikilta osapuolilta – Suostumuksen antamisesta kieltäytyneiden henkilöiden suostumuksen korvaaminen tuomioistuimen päätöksellä

Pääasian menettelyssä kantajat (joiden kotipaikka on Tšekissä) vaativat päätöstä, jolla korvataan vastaajien (joiden kotipaikka on Ranskassa) suostumus siten, että takavarikoitu omaisuus määrätään palauttamaan kantajille.

ⁱ Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa oikeudenkäynnin minkään asianosaisen todellista nimeä.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

Ennakkoratkaisupyynnön kohteena on tuomioistuimen toimivaltaa siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa koskevien sääntöjen tulkinta.

Unionin tuomioistuinta pyydetään erityisesti määrittämään, kuuluuko menettely, jossa on kyse vastaajan suostumuksen korvaamisesta tuomioistuimen päätöksellä, jolla omaisuus määrätään palauttamaan tutkintatakavarikosta, johon rikosoikeudellisessa menettelyssä toimivaltainen viranomaisena on omaisuuden asettanut, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL L 351, s. 1; jäljempänä Bryssel I a -asetus) 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun unionin oikeuden siviili- ja kauppaoikeudellisen asian itsenäiseen käsitteeseen.

Jos näin on, unionin tuomioistuinta pyydetään tutkimaan, voidaanko kanteetta, jolla tällainen menettely pannaan vireille, ottaen huomioon, että se on tutkintatakavarikkoa koskevan menettelyn liitännäismenettely, pitää Bryssel I a -asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ”sivullisvaatimusta koskevana kanteena”.

Ennakkoratkaisupyynnön oikeusperustana on SEUT 267 artikla.

Ennakkoratkaisukysymykset

1) Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan vastaajan suostumuksen korvaamista koskeva menettely, joka on liitännäisenä menettelynä tutkintatakavarikkoa koskevassa menettelyssä, joka on pantu vireille asettamalla rikosoikeudellisessa menettelyssä toimivaltaisen viranomaisen haltuun ottama omaisuus takavarikkoon, kuuluu kyseisessä asetuksessa tarkoitettuun siviili- ja kauppaoikeudellisen asian käsitteeseen?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 8 artiklan 2 alakohtaa tulkittava siten, että takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskevaa kanteetta, jonka jokin tavaraa koskevaa takavarikkoa koskevan menettelyn osapuolista nostaa toista menettelyn osapuolta vastaan, pidetään kyseisessä säännöksessä tarkoitettuna kanteena?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL L 351, s. 1) 1 artiklan 1 kohta, 4 artiklan 1 kohta, 5 artiklan 1 kohta, 8 artiklan 2 alakohta ja 26 artiklan 1 kohta.

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, johon viitataan

Tuomio 14.10.1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137)

Tuomio 27.10.1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172)

Tuomio 3.10.2013, Schneider (C- 386/12, EU:C:2013:633)

Tuomio 28.2.2019, BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (C- 579/17, EU:C:2019:162)

Tuomio 18.9.2019, Riel (C- 47/18, EU:C:2019:754)

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Rikosprosessilaki nro 141/1961 (zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), jäljempänä rikosprosessilaki)

”80 §

- 1) Jos [– –] takavarikoitua omaisuutta ei enää tarvita menettelyn myöhemmissä vaiheissa [– –], se on palautettava henkilölle, [– –] jolta se on takavarikoitu. Jos toinen henkilö vaatii omaisuuden palautusta, omaisuus luovutetaan henkilölle, jonka oikeus omaisuuteen on kiistaton. Epäselvissä tapauksissa omaisuus asetetaan takavarikkoon, ja omaisuutta vaativalle henkilölle ilmoitetaan, että omaisuutta on vaadittava siviilioikeudellisessa menettelyssä. [– –]”

Erityisoikeudenkäyntilaki nro 292/2013 (zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, jäljempänä erityisoikeudenkäyntilaki)

”298 §

Takavarikoidun omaisuuden palautus

- 1) Tuomioistuimen on luovutettava takavarikkoon asetettu omaisuus saajalle tämän pyynnöstä. Jos takavarikointi tehdään sen vuoksi, että joku muu kuin tavaransa saaja vaatii omaisuutta takavarikosta [– –], takavarikon kohteena

olevan omaisuuden palautus edellyttää kaikkien osapuolten suostumusta [– –].

[– –]

299 §

Takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaaminen

- 1) Jos takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen antamisesta on kieltäydytty, suostumus voidaan korvata tuomioistuimen lainvoimaisella tuomiolla, jossa määrätään luovutusta vastustaneen osapuolen suostumaan takavarikoidun omaisuuden palauttamiseen kantajalle.
- 2) Edellä 1 momentissa tarkoitetun suostumuksen korvaamista koskevan menettelyn osalta toimivaltainen on se tuomioistuin, jossa takavarikkoa koskeva menettely on vireillä.

300 §

Takavarikon erikoistapaukset

Kun tuomioistuin päättää omaisuuden takavarikoinnista muualla lainsäädännössä säädettyissä tapauksissa, siihen sovelletaan asianomaisen lainsäädännön säännöksiä takavarikon luonteen ja tarkoituksen mukaisesti.”

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu laki nro 91/2012 (zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, jäljempänä kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu laki)

”6 §

Tšekkiläisten tuomioistuinten toimivalta

- 1) Tšekkiläiset tuomioistuimet ovat toimivaltaisia, jos menettelysäännösten mukaan alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin on Tšekin alueella, jollei tässä laissa tai muualla lainsäädännössä toisin säädetä.”

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä

- 1 Kantajat ostivat 19.8.2017 Saksassa moottoriajoneuvon myynti-ilmoituksen perusteella. Tšekin poliisi takavarikoi ajoneuvon 12.9.2017 sillä perusteella, että ajoneuvoa epäiltiin anastetuksi Ranskassa. Tämän jälkeen poliisi toimitti ajoneuvon Okresní soud v Českých Budějovicích (České Budějovicen piirituomioistuin, Tšekki) takavarikkoon.

- 2 Kantajat hakivat kyseiseltä tuomioistuimelta ajoneuvon palauttamista takavarikosta. Koska myös muut henkilöt olivat vedonneet ajoneuvon omistusoikeuteen aiemmissa menettelyissä, Tšekin lainsäädännön mukaan takavarikoidun omaisuuden palauttaminen edellyttää kaikkien asianomaisten henkilöiden suostumusta tai heidän suostumuksensa korvaamista tuomioistuimen päätöksellä.
- 3 Kantajat nostivat sen vuoksi samassa tuomioistuimessa Ranskassa asuvia vastaajia vastaan takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskevan kanteen. Vastaajat eivät osallistuneet kyseiseen menettelyyn.
- 4 Ensimmäisen asteen tuomioistuin totesi, ettei sillä ole vastaajien poissaolon vuoksi kansainvälistä toimivaltaa, ja keskeytti asian käsittelyn. Krajský soud v Českých Budějovicích (České Budějovicen maakunnallinen tuomioistuin, Tšekki) vahvisti toisen asteen tuomioistuimena ensimmäisen asteen tuomioistuimen päätöksen.
- 5 Molemmat tuomioistuimet olivat samaa mieltä siitä, että vastaajien suostumuksen korvaamista koskeva vaatimus on kokonaan siviilioikeudellinen vaatimus, että asiaan liittyy kansainvälinen ulottuvuus ja että siihen on sovellettava Bryssel I a -asetusta. Kun otetaan huomioon actor sequitur forum rei -periaate (Bryssel I a -asetuksen 4 artiklan 1 kohta) ja sitä koskevat sallitut poikkeukset (saman asetuksen 5 artiklan 1 kohta), tšekkiläinen tuomioistuin voisi olla toimivaltainen vain kyseisen asetuksen 26 artiklan 1 kohdan perusteella. Vastaajat eivät kuitenkaan osallistuneet tšekkiläisessä tuomioistuimessa käytyyn oikeudenkäyntiin, joten sen kansainväliselle toimivallalle ei ollut oikeudellista perustaa.
- 6 Kantajat valittivat toisen asteen tuomioistuimen päätöksestä Nejvyšší souduin (ylin tuomioistuin, Tšekki) eli ennakkoratkaisupyynnön esittäneeseen tuomioistuimeen.

Pääasian asianosaisten keskeiset lausumat

- 7 Kantajat väittävät, että toisen asteen tuomioistuin ratkaisi tšekkiläisten tuomioistuinten kansainvälistä toimivaltaa koskevan kysymyksen virheellisesti. Ne viittaavat erityisoikeudenkäyntilain 299 §:ään, jonka mukaan suostumuksen korvaamista koskevan menettelyn osalta toimivaltainen on se tuomioistuin, jossa takavarikkoa koskeva menettely on vireillä. Kantajien mukaan tšekkiläisten tuomioistuinten toimivallan kannalta ratkaisevaa on se, että omaisuus on takavarikoitu Okresní soud v Českých Budějovicíchin haltuun rikosprosessilain 80 §:n 1 momentin nojalla. Perpetuatio fori -periaatteen mukaisesti toimivalta säilyy näin ollen myös takavarikkoa koskevaa menettelyä seuraavissa menettelyissä. Kantajien mukaan suostumuksen korvaamista koskeva menettely ei perustu kantajien ja vastaajien väliseen aineelliseen oikeussuhteeseen, joten Bryssel I a -asetuksen sääntöjä ei voida soveltaa.

Ennakkoratkaisupyyntöön perusteet

- 8 Pääasiassa kyseessä olevassa tapauksessa on selvitettävä, onko tšekkiläisillä tuomioistuimilla kansainvälinen toimivalta ratkaista asia. Kiistanalainen kysymys on se, onko Bryssel I a -asetusta sovellettava tämän toimivallan määrittämiseksi ja voidaanko tšekkiläisiä tuomioistuimia pitää toimivaltaisina asetuksen sääntöjen perusteella, ja jos voidaan, voidaanko tämän toimivallan perusteena käyttää asetuksen 8 artiklan 2 alakohtaa, joka on muotoiltu eri kieliversioissa eri tavoin. Jos unionin tuomioistuin toteaa, että Bryssel I a -asetusta ei voida soveltaa, voidaan tšekkiläisten tuomioistuinten katsoa olevan toimivaltaisista kansainvälisestä yksityisoikeudesta annetun lain 6 §:n 1 momentin, luettuna yhdessä erityisoikeudenkäyntilain 299 §:n 2 momentin kanssa, nojalla.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 9 Bryssel I a -asetuksen sovellettavuuden määrittämiseksi on ensin arvioitava, onko pääasian oikeudenkäynnissä kyse siviili- ja kauppaoikeudellisesta asiasta.¹ Asetuksen muiden edellytysten täyttymisestä ei ole epäilystäkään.
- 10 Pääasian oikeudenkäynnissä kantajien auton takavarikoi poliisi rikosoikeudellisen menettelyn kannalta merkityksellisenä omaisuutena. Kun kyseinen omaisuus ei enää ollut tarpeen rikosoikeudellisessa menettelyssä, rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisen viranomaisen olisi pitänyt palauttaa auto kantajille. Rikosoikeudellisessa menettelyssä auton omistusoikeuteen vetosivat kuitenkin myös muut henkilöt. Näin ollen syntyi epäselvyys siitä, kenelle auto oli palautettava, ja edellä mainittu viranomaisen asetti auton tuomioistuimelle takavarikkoon.
- 11 Seuraavat tosiseikat tukevat päätelmää, jonka mukaan suostumuksen korvaamista koskeva alkuperäinen menettely kuuluu Bryssel I a -asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteen aineelliseen soveltamisalaan.
- 12 Kansallisen oikeuskäytännön ja erityisesti Nejvyšší soudin yhtenäistävän lausunnon R 24/2007² mukaan rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisen viranomaisen rikosprosessilain 80 §:n nojalla asettama takavarikko on erityisoikeudenkäyntilain mukainen tutkintatakarikko. Takavarikoinnin

¹ Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden käsitteen itsenäiseen tulkintaan annetut yleiset ohjeet eivät vähennä epäselvyyttä kyseisen käsitteen asianmukaisesta tulkinnasta pääasiassa. Tältä osin viitataan 14.10.1976 annettuun tuomioon LTU (29/76, EU:C:1976:137), 3.10.2013 annettuun tuomioon Schneider (C- 386/12, EU:C:2013:633, 18 kohta) ja 28.2.2019 annettuun tuomioon BUAK Bauarbeiter-Urlaubs- u. Abfertigungskasse (C- 579/17, EU:C:2019:162, 46 ja 47 kohta).

² Nejvyšší soudin siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden jaoston lausunto 11.10.2006, Cpjn 203/2005, R 24/2007, CZ:NS:2006:CPJN.203.2005.1.

tarkoituksena on poistaa epäily siitä, kenellä asianomaisista henkilöistä on omistusoikeuden tai muun oikeuden nojalla oikeus omaisuuden palautukseen. Omaisuus pannaan takavarikkoon siksi, että väitettyä omistusoikeutta tai muuta oikeutta koskevien tosiasioihin tai asiasisältöön liittyvien epäilyjen ratkaiseminen ei ole rikosoikeudellisen menettelyn tarkoitus. Tuomioistuinten on lähtökohtaisesti ratkaistava tällaiset kysymykset siviilioikeudellisissa menettelyissä.

- 13 Rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisen viranomaisen tekemän päätöksen perusteella tapahtuvan omaisuuden takavarikointia koskevan siviilioikeudellisen menettelyn osapuolia ovat omaisuuden luovuttanut henkilö tai henkilö, jolta omaisuus on takavarikoitu, rikosoikeudellisessa menettelyssä oikeutta omaisuuteen vaatinut henkilö ja mahdollisesti siviilioikeudellisessa menettelyssä oikeutta omaisuuteen vaatinut henkilö, joka ei ole tehnyt sitä rikosoikeudellisessa menettelyssä. Takavarikkoon asettaja (pääasiassa Tšekin poliisi) ei ole osapuolena tässä menettelyssä.
- 14 Koska pääasian oikeudenkäynnissä auto oli takavarikoitu siitä syystä, että joku muu kuin saaja oli vaatinut sen palauttamista itselleen, sen palauttaminen edellyttää takavarikkoa koskevan menettelyn kaikkien osapuolten (pääasian oikeudenkäynnissä myös Ranskassa asuvien vastaajien) suostumusta tai vaihtoehtoisesti suostumuksen korvaamista tuomioistuimen antamalla lainvoimaisella tuomiolla. Erityisoikeudenkäyntilain 299 §:n 2 momentissa säädetty yksinomainen alueellinen toimivalta takaa tällaisten menettelyjen osalta sen, että saman takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskevat eri osapuolten kanteet voidaan yhdistää samassa tuomioistuimessa yhdeksi menettelyksi.
- 15 Nejvyšší soudin³ mukaan takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskeva kanne on menettelymuoto, jossa arvioidaan, kuka on oikeutettu takavarikoidun omaisuuden palautukseen tuomioistuimen määräyksestä eli kenelle kuuluu takavarikoidun omaisuuden omistusoikeus tai muu oikeus, jonka perusteella tuomioistuin palauttaa takavarikoidun omaisuuden. Sillä ei ole merkitystä, että kysymys takavarikoidun omaisuuden omistusoikeudesta tai muusta oikeudesta käsitellään kyseisessä menettelyssä vain ennakkokysymyksenä ja että se ilmaistaan tuomion tuomiolauselmassa ”suostumuksen korvaamisen” muodossa.
- 16 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin perustelee Bryssel I a -asetuksen soveltumattomuutta takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskeviin menettelyihinkyseisen menettelyn liitännäisellä luonteella takavarikkoa koskevassa menettelyssä, joka on pantu vireille rikosprosessilain säännösten nojalla, ja takavarikkoa koskevan menettelyn osapuolten oikeuspaikkakeinottelun riskillä.

³ Alaviitteessä 2 mainittu lausunto.

- 17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, että takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskevan menettelyn olemassaolo riippuu kokonaan tutkintatakararikkoa koskevasta menettelystä. Kyseessä on lainsäädäntöön sisällytetty keino saada omaisuus palautetuksi tutkintatakararikosta, koska takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen antamisesta kieltäytyneen vastaajan kieltäytymistä ei voida korvata päätöksellä, jolla määritetään takavarikon kohteena olevan omaisuuden omistusoikeus. Kuten Nejvyšší soud totesi edellä mainitussa yhtenäistävässä lausunnossaan⁴, ”tuomioistuimen lainvoimainen tuomio, jolla määritetään hakijan tai takavarikkkoa koskevan menettelyn muun osapuolen omistusoikeus omaisuuteen, ei sinänsä ole riittävä peruste päätellä, että takavarikoitu omaisuus on palautettava kyseiselle henkilölle”, koska takavarikoidun omaisuuden omistusoikeuden määrittäminen ei välttämättä tee kiistattomaksi sitä, että takavarikoitu omaisuus olisi tosiasiallisesti palautettava kyseiselle henkilölle ja ettei esimerkiksi kiinnityksenhaltijalla, panttioikeuden haltijalla tai konkurssipesän hoitajalla ole oikeutta takavarikoidun omaisuuden palautukseen omistajan sijaan.”
- 18 Asiassa on havaittavissa tiettyjä yhtäläisyyksiä unionin tuomioistuimen tuomioon Riel.⁵ Siinä unionin tuomioistuin katsoi, että kanne, jossa vaaditaan saatavien vahvistamista, jotta ne voidaan ilmoittaa maksukyvyttömyysmenettelyssä, liittyy kyseiseen menettelyyn läheisesti ja perustuu maksukyvyttömyysmenettelyjä koskevaan oikeuteen. Vastaavasti takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskeva kanne johtuu suoraan tutkintatakararikkoa koskevasta menettelystä ja liittyy siihen läheisesti, ja se perustuu tutkintatakararikkoa koskevaan lainsäädäntöön, jota sovelletaan soveltuvin osin rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisten viranomaisten toimeenpanemiin tutkintatakararikkoja koskeviin menettelyihin.
- 19 Samalla ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että takavarikkkoa koskevan menettelyn osapuolille jäisi tilaa oikeuspaikkakeinotellulle, jos kansainvälinen toimivalta määräytyisi takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskevassa menettelyssä Bryssel I a -asetuksen toimivaltasääntöjen perusteella.
- 20 Se toteaa, että pääasian oikeudenkäynnissä tšekkiläiset takavarikkkoa koskevan menettelyn osapuolet vaativat auton palautusta takavarikosta, joten suostumuksen korvaamista koskevassa menettelyssä vastaajina olivat saman menettelyn ranskalaiset osapuolet. Jos ranskalaiset osapuolet olisivat vaatineet takavarikoidun omaisuuden palautusta, niiden olisi pitänyt nostaa kanne tšekkiläisiä osapuolia vastaan. Tämä saattaa kannustaa takavarikkkoa koskevan menettelyn osapuolia olemaan nostamatta suostumuksen korvaamista koskevaa kannetta ja sen sijaan odottamaan, että toinen osapuoli panee menettelyn vireille, koska Bryssel I a -

⁴ Alaviitteessä 2 mainittu lausunto.

⁵ Tuomio 18.9.2019, Riel (C- 47/18, EU:C:2019:754)

asetuksen 4 artiklan yleisen säännön mukaan kanne heitä vastaan nostettaisiin heidän kotipaikkansa tuomioistuimessa. Tämä ei yleensä olisi ongelmallista, koska se on luonnollinen seuraus Bryssel I a -asetukseen sisältyvistä toimivaltasäännöistä.

- 21 Pääasiassa on kuitenkin kyse liitännäisestä kanteesta, joka liittyy vireillä olevaan menettelyyn tšekkiläisessä tuomioistuimessa, jonka toimivalta perustuu rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisen viranomaisen toteuttamaan toimenpiteeseen ja jonka kansainvälistä toimivaltaa ei ole arvioitu. Ilman rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaisen viranomaisen puuttumista asiaan tuomioistuinten kansainvälinen toimivalta olisi määräytynyt eri tavalla, kun kyseessä olisi ollut samojen henkilöiden välinen omaisuuden palautusta koskeva kanne. Jos poliisi ei olisi takavarikoinut autoa, se olisi jäänyt kantajien haltuun, joten alkuperäisten ranskalaisten omistajien olisi pitänyt nostaa omaisuuden palautusta koskeva kanne. Koska rikosoikeudellisissa menettelyissä toimivaltaiset viranomaiset käyttävät julkista valtaa, niillä on vaikutusta kansainvälisesti toimivaltaisen tuomioistuimen ja siten muutoin ennakoitavissa olevan oikeuspaikan määräytymiseen.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 22 Jos ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan myöntävästi, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko Bryssel I a -asetuksen 8 artiklan 2 alakohdasta tulkittava siten, että takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan suostumuksen korvaamista koskeva kanne, jonka yksi omaisuuden takavarikointia koskevan menettelyn osapuolista on nostanut toista menettelyn osapuolta vastaan, on kyseisessä säännöksessä tarkoitettu kanne.
- 23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen epäilyt johtuvat kyseisen säännöksen erilaisesta sanamuodosta eri kieliversioissa ja siitä, että unionin tuomioistuin ei ole toistaiseksi tulkinnut kyseistä säännöstä.
- 24 Mainitun asetuksen 8 artiklan 2 alakohdan tšekinkielisessä toisinnossa käytetään termiä ”intervenční žaloba” (sivullisvaatimusta koskeva kanne) ilman minkäänlaista viittausta vastaajan asemaan kolmantena osapuolena. Vastaavasti esimerkiksi saksankielisessä toisinnossa käytetään termiä ”Interventionsklage” tai ranskankielisessä toisinnossa termiä ”demande en intervention”.
- 25 Saman säännöksen englanninkielisessä toisinnossa sitä vastoin sekä korostetaan vastaajan kolmannen osapuolen asemaa että viitataan sivullisvaatimusta koskeviin kanteisiin. Samankaltainen sanamuoto on myös esimerkiksi puolan-, slovakin- ja kroaatinkielisessä toisinnossa.
- 26 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että säädösten eri kieliversioita on tulkittava yhdenmukaisesti, ja jos niissä on eroja, on säädöstä

tulkittava sen säännösten yleisen rakenteen ja tarkoituksen mukaan, jonka osa säädös on.⁶

- 27 Selvittäessään Bryssel I a -asetuksen 8 artiklan 2 alakohdan tarkoitusta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tarkasteli myös aiempaa lainsäädäntöä⁷, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä kyseisen lainsäädännön ja aiemman lainsäädännön tarkoituksesta sekä ns. Jenardin raporttia⁸, joka on Brysselin yleissopimuksen selitysmuistio ja jossa tarkastellaan sen tarkoitusta. Raportista käy muun muassa ilmi, että Brysselin yleissopimusta laadittaessa katsottiin tarkoituksenmukaiseksi säätää erikseen takaajista ja muista kolmansista osapuolista. Vastaus kysymykseen siitä, mitä tarkoitetaan sivullisvaatimusta koskevilla kanteilla (third party proceedings), ratkaistiin viittaamalla Belgian oikeudenkäyntimenettelyä koskevan lain 15 ja 16 §:ään, joissa ne määritellään tilanteiksi, joissa kolmas osapuoli liittyy oikeudenkäyntiin.
- 28 Jos asetuksen 8 artiklan 2 alakohdan tarkoitusta tulkittaisiin Jenardin raportin valossa ja sovellettaisiin nyt esillä olevaan tapaukseen, tšekkiläisten tuomioistuinten toimivaltaa ei todennäköisesti voitaisi vahvistaa tämän säännön perusteella, koska takavarikoidun omaisuuden luovuttamista koskevan suostumuksen korvaamista koskevassa menettelyssä ei ole kolmatta osapuolta, vaan pääasian takavarikkoa koskevan menettelyn osapuolet.
- 29 Jos säännöstä tulkittaisiin itsenäisesti eri tavalla, voitaisiin kuitenkin päätyä toisenlaiseen lopputulokseen. Takavarikoidun omaisuuden palautusta koskevan vastaajan suostumuksen korvaamista koskeva kanne on nimittäin takavarikkoa koskevalle menettelylle liitännäinen menettely. Monilla oikeudenkäyttöalueilla liitännäiset menettelyt luokitellaan Bryssel I a -asetuksen tšekinkielisessä toisinnossakin käytetyn, yleisemmän termin ”sivullisvaatimusta koskeva kanne” alle.

⁶ Tuomio 27.10.1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172), 14 kohta.

⁷ Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla koskevan Brysselin yleissopimuksen (EYVL 1972, L 299, s. 32; jäljempänä Brysselin yleissopimus) 6 artiklan 2 kohta ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1) 6 artiklan 2 kohta.

⁸ EYVL 1979, C 59, s. 1.